

In 2020 werden er in België 4000 minder kankerdiagnoses gesteld dan verwacht, maar de inhaalbeweging is hoopvol

Door de versnelde aanlevering van de gegevens van de laboratoria voor pathologische anatomie kon de Stichting Kankerregister de impact van COVID-19 op het aantal nieuwe kankerdiagnoses in ons land in kaart brengen.

De peer-reviewed studie, gepubliceerd in ESMO Open, rapporteert 6% minder kankerdiagnoses* in 2020 in vergelijking met 2019. Dit komt neer op naar schatting 4.000 ontbrekende diagnoses. De eerste cijfers voor 2021 (tot april) laten nog steeds een achterstand zien (4%), maar de inhaalbeweging is ingezet, vooral voor bepaalde leeftijdsgroepen en tumoren. Stichting tegen Kanker benadrukt het belang van een zo vroeg mogelijke diagnose, aangezien de risico's op een zwaardere behandeling en op een slechtere prognose groter zijn bij laattijdige diagnoses.

De eerste golf van de pandemie had meer impact dan de tweede

Tijdens de eerste golf van de pandemie werd vanaf maart 2020 een duidelijke afname van het aantal nieuwe kankerdiagnoses waargenomen (Figuur 1). De sterkste daling werd genoteerd midden april 2020, waarna het aantal diagnoses opnieuw begon toe te nemen om de verwachte normale waarden te bereiken tegen begin juni 2020. De tweede golf had weinig impact op het aantal kankerdiagnoses in België met uitzondering van de 80-plussers.

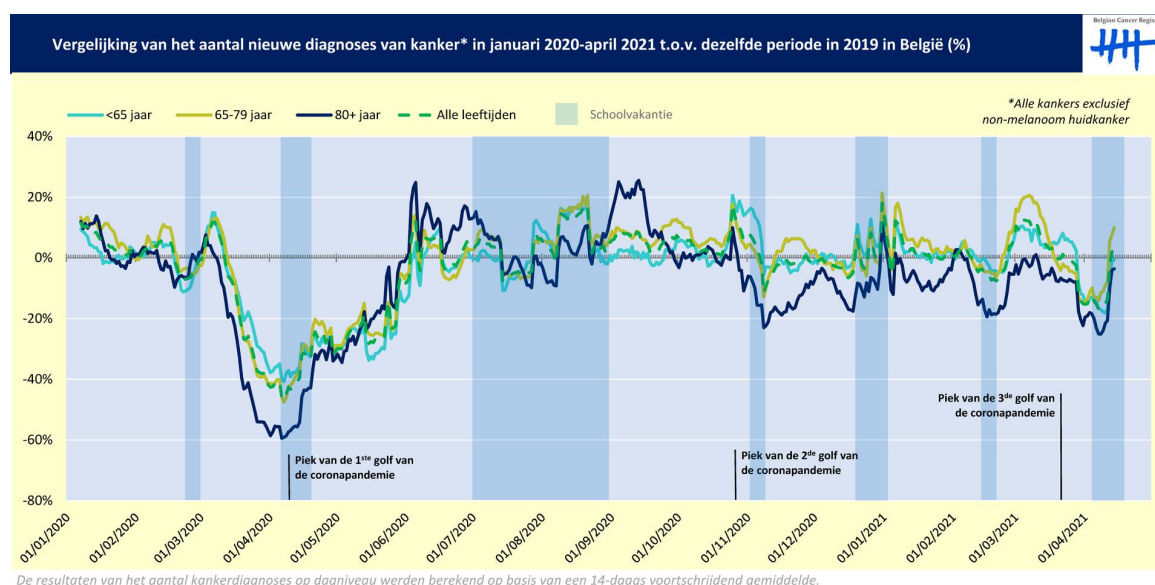

Fig. 1

Leeftijd en tumortype

De 80-plussers werden zwaar getroffen door de pandemie, met naar schatting 10% minder kankerdiagnoses in 2020 in vergelijking met 2019 (Figuur 2). Bij de jongere leeftijdsgroepen was

de impact kleiner. Kankers zijn zeldzaam bij kinderen en adolescenten (0-19 jaar), de waargenomen daling van 4% van het aantal nieuwe kankerdiagnoses in 2020 betreft naar schatting minder dan 20 patiënten. Sinds begin 2021 is voor de leeftijdsgroepen onder de 50 jaar het inhaaleffect van het aantal diagnoses bijna afgerond. Voor de hogere leeftijdscategorieën is nog een inspanning nodig.

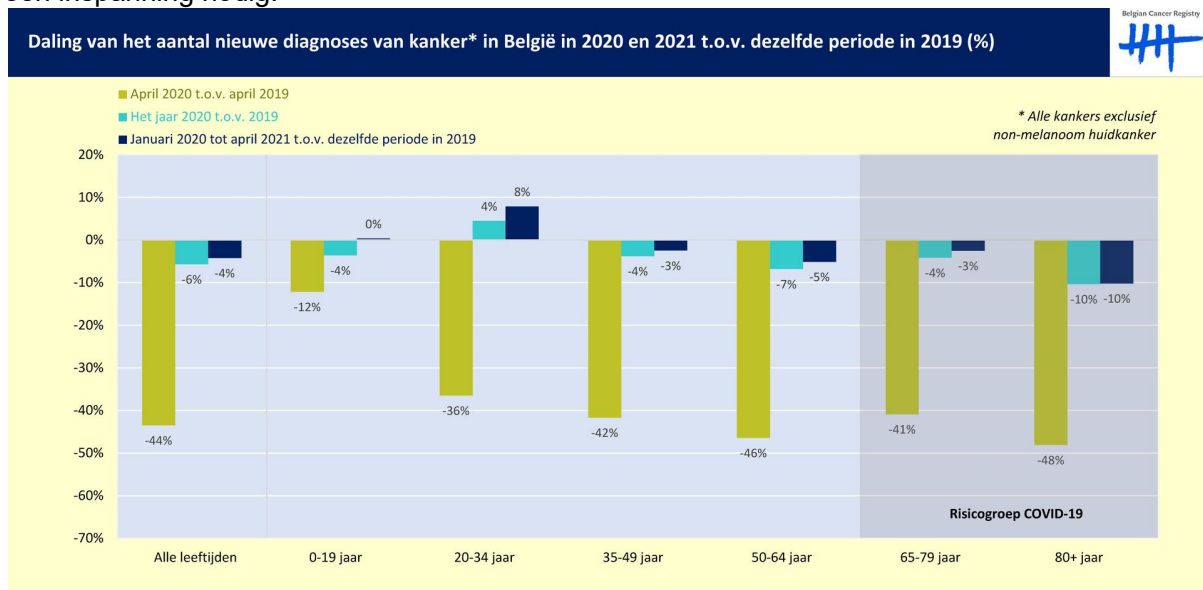

Fig. 2

De grootste blijvende daling werd waargenomen bij de kankers van het **hoofd- en halsgebied**, waarvoor in 2020 14% minder diagnoses werden gesteld dan in het jaar voordien (Figuur 3). Deze tumoren vertoonden begin 2021 slechts een beperkt verder herstel (10%). Terwijl voor melanoom en non-melanoom huidkanker de grootste initiële daling werd geobserveerd in april 2020, reduceerde deze daling tot 8% (melanoom) en 9% (niet-melanoom) ontbrekende diagnoses aan het einde van 2020, met een aanhoudende herstelbeweging begin 2021.

Voor hematologische maligniteiten (kankers van het beenmerg of lymfeklieren) blijft de afname gemiddeld 6% voor eind 2020 en begin 2021. Bijna alle verwachte diagnoses zijn ondertussen gesteld voor longkanker (2% resterend) en pancreaskanker (4% resterend eind 2020, lichte stijging begin 2021) twee kankers met vaak een slechtere prognose.

Fig. 3

"Ondanks het bemoedigende herstel aan het eind van 2020 voor de meeste kankerdiagnoses, blijft hoofd- en halskanker achter, met een daling van 14%. Deze vaststelling is waarschijnlijk te wijten aan een aantal factoren. Ten eerste aan vage hoofd- en halskankerklachten die lijken op COVID-19 (keelpijn, verstopte neus, hoest, heesheid), wat tot het advies om "thuis te blijven" leidt. Ten tweede aan sterk verminderde tandheelkundige zorg. Ten derde aan minder grondige onderzoeken, aangezien nasolaryngoscopie een procedure is die wordt afgeraden wegens "virusverspreiding". Ten slotte aan het feit dat hoofd- en halskankerpatiënten gemiddeld ouder en mannelijk zijn, waardoor ze minder vaak en later een consult vragen en vaak minder sociaal omringd zijn."

- Prof. Dr. Vincent Vander Poorten, Neus-, keel- en oorarts, hoofd- en halschirurg UZ Leuven.

Impact op bevolkingsonderzoeken

De bevolkingsonderzoeken naar borst-, baarmoederhals- en dikkedarmkanker werd midden maart 2020 opgeschort en vanaf midden mei geleidelijk aan hervat. De leeftijdsgroepen die in aanmerking komen voor deze bevolkingsonderzoeken vertoonden een grotere initiële daling van diagnoses in april 2020 en een trager initieel herstel.

Eind 2020 was de daling van het aantal nieuwe kankerdiagnoses in de doelgroepen voor screening voor borstkanker (50-69 jaar) en dikkedarmkanker (50-74 jaar) vergelijkbaar met de algemene bevolking, respectievelijk 6% voor borstkanker en 12% voor dikkedarmkanker. Het valt wel op dat de achterstallige diagnoses van dikkedarmkanker zich vooral bij mannen (14%) situeren t.o.v. 9% bij vrouwen. Voor zowel borstkanker (4%) als dikkedarmkanker (11%) zette de inhaalbeweging zich begin 2021 voort.

De bevolkingsonderzoeken zijn georganiseerd op regionaal niveau waardoor de impact verschillend kan zijn. Dit zal in de toekomst verder onderzocht worden.

Stichting tegen Kanker gebruikt de cijfers van het Kankerregister om de eerste conclusies te trekken over de gevolgen van de Covid-19-crisis bij kanker. Ze is blij dat de achterstallige diagnoses worden opgepikt.

De doorgezette inhaalbeweging in het aantal gestelde diagnoses kan gedeeltelijk worden toegeschreven aan de verschillende campagnes door zowel de medische wereld als Stichting tegen Kanker om mensen aan te moedigen om contact op te nemen met een arts of specialist bij hardnekkige symptomen.

"Waakzaamheid blijft geboden en bij de minste twijfel is een bezoek aan een arts aangeraden. Want bij sommige vormen van kanker kan de verloren tijd zware gevolgen hebben." waarschuwt Dr. Vander Steichel, Medisch Directeur van Stichting tegen Kanker.

Stichting Kankerregister : volledige en betrouwbare cijfers

Stichting tegen Kanker heeft van bij het begin bijgedragen aan de financiering van de Stichting Kankerregister en ondersteunt verschillende onderzoeksprojecten. Zij verleent financiële steun voor de jaren 2020, 2021 en 2022. *"Het verrichte werk van het Kankerregister is van hoge kwaliteit en bijzonder nuttig. De nauwkeurige analyse van de vertraagde kankerdiagnoses ten gevolge van Covid-19 toont duidelijk aan waar inspanningen moeten worden geleverd: voorrang aan een versnelde inhaalbeweging voor kankerdiagnoses!"* aldus Dr. Vander Steichel, Medisch Directeur van Stichting tegen Kanker.

* non-melanoom huidkanker wordt niet meegenomen in de analyse van alle kankers samen

Info bestemd voor journalisten – niet voor publicatie

Sandra Plasschaert, perscoördinatie Stichting tegen Kanker

Tel: 02 743 37 49 - GSM: 0479 35 10 39

E-mail: splasschaert@stichtingtegenkanker.be - twitter: [@Samen_tg_Kanker](https://twitter.com/Samen_tg_Kanker)

Katia Emmerechts, perscoördinatie Stichting Kankerregister

Tel: 02 250 10 10 - GSM: 0477 273 163

E-mail: Katia.emmerechts@kankerregister.org

Over Stichting tegen Kanker

Kanker treft jaarlijks meer dan 70.000 mensen in België. Financiering van kankeronderzoek is dan ook de prioriteit van Stichting tegen Kanker om de ziekte te bestrijden. Daarom investeert ze in de meest veelbelovende onderzoeksprojecten waar durf en innovatie voorop staan. Naast de financiering van kankeronderzoek zet ze ook in op psychosociale projecten voor patiënten en hun naasten, informeert ze zieken, hun omgeving en het brede publiek en voert ze preventieacties. De inkomsten van Stichting tegen Kanker komen voornamelijk uit giften en legaten van particulieren. Ze kan ook rekenen op de steun van corporate sponsors. Enkel Tabakstop wordt gefinancierd door de overheid. Dagelijks streeft Stichting tegen Kanker ernaar hoop om te zetten in overwinning.

[Klik hier voor het laatste jaarverslag.](#)

www.kanker.be - Kankerinfo: 0800 15 802 - www.facebook.be/stichtingtegenkanker - twitter: [@Samen_tg_Kanker](https://twitter.com/Samen_tg_Kanker)

Tabakstop: 0800 111 00 - www.tabakstop.be

Over Stichting Kankerregister

De Stichting Kankerregister is een organisatie verantwoordelijk voor de verzameling, de kwaliteitscontrole, de verwerking en de analyse van de kankerregistratiegegevens, en zo belangrijke – wetenschappelijk onderbouwde - informatie in kaart brengt voor diverse stakeholders (zoals de verschillende overheden en Belgische instanties voor de volksgezondheid, nationale en internationale wetenschappelijke verenigingen, universiteiten, de pers, de privésector, ...)

www.kankerregister.be

www.linkedin.com/company/belgiancancerregistry